2026-66-RE

Causa 2026-66-RE

(Burdak c/ BPA, SAU)

Número de registre 392-2026. Recurs d'empara

Aute del 9 de setembre del 2026

BOPA núm. 105, del 16 de setembre del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de juliol del 2026, per la representació processal de la Sra. Tetyana Burdak, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 3 de juliol del 2026, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa i a obtenir una decisió motivada, lògica, raonable i no absurda, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 19 de desembre del 2019, la representació processal de la Banca Privada d'Andorra, SAU va interposar una demanda de desnonament i en reclamació de quantitat contra la Sra. Tetyana Burdak en relació amb el contracte d'arrendament, signat el 20 de juny del 2011, relatiu al pis i a les unitats immobiliàries annexes situades a Escaldes-Engordany, en què demanava que es declarés la resolució del contracte d'arrendament i el desnonament de l'arrendatària, amb l'obligació de deixar lliures les unitats immobiliàries arrendades, i condemnant-la al pagament de 1.333,50 € en concepte d'increments de les rendes de lloguer dels anys 2018 i 2019 impagats, de 14.019,51 € en concepte de consums de calefacció, aigua i comunitat corresponents als anys 2015 a 2017, i de 2.531,30 € mensuals en concepte d'ocupació indeguda a comptar de l'1 de gener del 2020 i fins a l'efectiu retorn de la possessió, així com de les despeses complementàries que es generessin des de l'1 de gener del 2019, més els interessos, danys i costes judicials, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador, tot descomptant l'import de 4.000,00 € lliurat en concepte de fiança.

1.2. La demandada va ser declarada en rebel·lia processal, ja que no va comparèixer. El 5 de febrer del 2021, la Secció Civil 4 de la Batllia va dictar una sentència que estimava les pretensions de la part demandant.

1.3. La representació processal de la Sra. Tetyana Burdak va presentar un incident de nul·litat contra aquesta decisió per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a l'accés a la justícia. Aquest incident va ser desestimat per la Batllia, però va ser estimat en apel·lació, mitjançant un aute del 18 d'abril del 2023, que va acordar la retroacció de les actuacions al moment immediatament anterior a escoltar la demanda.

1.4. Amb caràcter previ a la contestació, la Sra. Tetyana Burdak va consignar 61.928,84 € en

concepte d'actualització de les rendes i de les despeses complementàries.

1.5. Seguit el procediment pels seus tràmits, el 6 de març del 2026, la Secció Civil 4 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual declarava l'enervació de l'acció presentada per la Sra. Tetyana Burdak i procedia a l'arxivament de les actuacions, sense efectuar una especial condemna en costes.

1.6. La representació processal de la Sra. Tetyana Burdak va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, però només sol·licitava la seva revocació pel que feia al pronunciament de les costes, sense que s'alterés el sentit favorable de la vigència del contracte d'arrendament, i demanava, per tant, que es desestimés la demanda i que les costes fossin imposades a la part adversa.

1.7. El 3 de juliol del 2026, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs, que confirmava la decisió de la primera instància i que imposava les costes processals causades en la segona instància a la part apel·lant.

1.8. El 23 de juliol del 2026, la representació processal de la Sra. Tetyana Burdak va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 3 de juliol del 2026, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa i a obtenir una decisió motivada, lògica, raonable i no absurda, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent al·lega que la Sala Civil no ha justificat els motius pels quals considerava que la suma consignada cobria uns imports que no feien part de la demanda inicial. Exposa que d'aquesta manera la Sala Civil ha validat la demanda de la part adversa.

- Addueix que la part adversa ha modificat la seva pretensió posteriorment, sense justificar les dates, com la data de resolució del contracte, els diferents períodes escolats i la naturalesa dels imports deguts, i que pel fet de no precisar el seu raonament respecte de cada un d'aquests elements, la Sala Civil no ha complert amb l'exigència constitucional de motivació en la seva decisió.

- Recorda que la consignació va tenir lloc posteriorment a la demanda inicial, una vegada es va haver estimat el seu incident de nul·litat i, per tant, no es pot considerar que les quantitats consignades formessin part de la pretensió inicial, ni arribar a la conclusió que la demanda inicial havia quedat satisfeta per enervació, ja que ella no tenia coneixement de la demanda inicial i això seria il·lògic.

- Per consegüent, addueix que s'han vulnerat els seus drets constitucionals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, a causa d'aquesta insuficiència de motivació i d'aquesta manca de lògica.

- A més, posa en relleu que si la decisió no hagués estat la de l'enervació, hagués desaparegut la base essencial utilitzada per rebutjar la condemna en costes de la part agent.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil exposa que l'objecte del recurs d'apel·lació se circumscriu, en realitat, a una única controvèrsia, ja que la part apel·lant no impugna el resultat favorable de la resolució quant al fons -ni la subsistència del contracte d'arrendament, ni l'absència de condemna a càrrec seu-, sinó la qualificació jurídica emprada per la Batllia per arribar a la resolució esmentada i, de manera correlativa, el pronunciament sobre les costes.

- La Sala Civil recorda la naturalesa jurídica de "*l'enervació*" de l'acció, establerta a l'article 281 del Codi de procediment civil, i precisa que aquesta institució permet a l'arrendatari posar fi a l'acció de desnonament i de reclamació de les quantitats degudes mitjançant la seva consignació. Precisa que la naturalesa de l'enervació és la d'un mecanisme de satisfacció de la pretensió, no la d'un pronunciament desestimatori sobre el fons, i determina, per tant, el règim de la condemna en costes aplicable.

- Seguidament, analitza l'argument de la recurrent, d'acord amb el qual la seva consignació no podia conceptuar-se com a un aplanament parcial, sinó que era una actuació merament cautelar, defensiva i prudent.

- La Sala Civil posa en relleu que la part defenent va consignar una suma de quantia molt elevada en concepte d'actualització de rendes i de despeses complementàries, és a dir, precisament, en funció de la naturalesa dels imports demanats que integraven la reclamació de quantitat sol·licitada per la part agent. En dedueix que aquesta consignació corresponia a les disposicions establertes a l'article 281 del Codi de procediment civil relatiu a l'enervació, la qual intervenia per simple aplicació de la llei i no per referència a una intenció subjectiva que la recurrent volgués atribuir-li *a posteriori*.

- Observa una contradicció insalvable en la posició de l'apel·lant, la qual després d'haver consignat l'import reclamat -i pretendre la subsistència del contracte i el resultat favorable derivat d'aquesta consignació- sosté, alhora, que la demanda no es trobava fonamentada i mereixia la desestimació. Si la pretensió de la part agent hagués estat efectivament improcedent, no hi hauria hagut res a enervar; el fet que l'apel·lant consignés quantitats de tal magnitud confirma, precisament, que existia una reclamació susceptible de ser satisfeta, i és la seva satisfacció -no el seu rebuig- allò que va posar fi al litigi. Conclou, per tant, que la qualificació efectuada per la Batllia és ajustada a Dret.

- Pel que fa a la condemna en costes, la Sala Civil posa en relleu que la societat arrendadora no ha resultat vençuda, en el sentit establert a l'article 350 del Codi de procediment civil, ja que ha estat satisfeta per consignació.

- Precisa que en els supòsits d'enervació, el règim de costes ordinari no només no juga en contra de l'arrendador, sinó que tendeix a operar en contra de l'arrendatari que, trobant-se en situació de deute, ha donat lloc amb la seva conducta a la interposició de la demanda i només n'ha neutralitzat els efectes pagant un cop iniciat el procés, suportant les costes causades fins a aquell moment.

- Des d'aquesta perspectiva, la decisió de la Batllia de no efectuar una condemna especial en costes és, si de cas, benèvola amb l'apel·lant, la qual no pot extreure'n cap greuge que justifiqui la seva revocació, i menys encara, per obtenir el resultat invers -la condemna de la part contrària- cosa que el seu recurs d'apel·lació persegueix. Afegeix que la part apel·lant no acredita, en definitiva, cap gravamen derivat del pronunciament que impugna que habiliti la pretensió revocatòria.

- Seguidament, la Sala Civil analitza l'argument respecte de la mala fe reconeguda a la part adversa en el marc de l'incident de nul·litat i que va dur a la condemna en costes d'aquella part en aquell

procediment.

- La Sala Civil manifesta que la part apel·lant confon dos plans processals diferents. Precisa que la conducta de la part adversa amb els actes de comunicació processal van esgotar els seus efectes en el marc de l'incident de nul·litat i no es poden reutilitzar per fonamentar una segona condemna en costes en el procediment principal, el règim de costes del qual és autònom.

- La Sala Civil palesa que la retroacció acordada en aquell procediment va complir amb la seva finalitat: la part demandada va recuperar la possibilitat de defensar-se, va comparèixer, va contestar i, en definitiva, va enervar l'acció. Reparada així la lesió del dret a la defensa que va motivar la nul·litat, no en subsisteix cap efecte que pugui projectar-se sobre les costes del procediment principal en el sentit pretès per l'apel·lant.

- Pel que fa a l'al·legació de l'apel·lant sobre la mutació de la pretensió de la part demandant i el caràcter resolutori de l'acció, la Sala Civil respon, d'una banda, que el fet que l'acció de desnonament no hagi conduït a la resolució del contracte i a la pèrdua de la possessió no obeeix a la seva improcedència originària, sinó precisament a l'efecte neutralitzador propi de l'enervació: l'arrendatari que paga o consigna allò que se li reclama evita el desnonament, i aquesta és la conseqüència legalment volguda de la seva pròpia conducta, no una derrota de l'arrendador sobre el fons.

- I, d'altra banda, l'evolució eventual del debat al llarg del procediment no altera la dada decisiva que resulta de les actuacions: que existia una quantitat reclamada i que la part demandada la va satisfer mitjançant consignació en temps hàbil. Sobre aquesta base, la subsumpció del cas en la figura de l'article 281 del Codi de procediment civil és correcta i no mereix cap retret.

- Per tots aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació presentat per la recurrent i condemna aquesta darrera al pagament de les costes ocasionades en aquesta alçada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal

suprem.

3.2. Convé recordar que la valoració dels fets i la interpretació de les normes aplicables corresponen a les jurisdiccions ordinàries, llevat que això condueixi a una resolució il·lògica, arbitrària, no raonable o que infringeixi els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.3. En aquesta causa la Sala Civil no podia fer altrament que constatar que la consignació per part de la recurrent dels imports que permetien cobrir allò demanat per la part agent, derivava de les disposicions establertes a l'article 281 del Codi de procediment civil, les quals duien, per la seva simple aplicació, a l'enervació de l'acció.

3.4. Aquest acte de consignació, com ho exposa molt clarament la Sala Civil, no és una provisió fora del procediment, sinó una consignació judicial en el marc del procediment, les conseqüències de la qual estan previstes per la llei sense cap ambigüitat.

3.5. El fet que els imports dipositats responguin a la demanda es desprèn d'una simple constatació que no necessita cap detall suplementari.

3.6. Contràriament a allò que pretén la recurrent, quan la Sala Civil confirma la resolució de la primera instància, no "*valida*" la demanda presentada per la part agent, sinó que confirma que la recurrent, pel fet de decidir consignar els imports demanats, l'ha buidat de contingut, d'acord amb els termes de l'article anteriorment citat del Codi de procediment civil.

3.7. L'estimació de l'incident de nul·litat que va derivar en la retroacció del procediment, va provocar que la consignació tingués lloc en el moment adequat a la vista de les disposicions del Codi de procediment civil, i, el fet de constatar que aquesta consignació va donar resposta a la demanda interposada no té res d'il·lògic, contràriament al parer de la recurrent.

3.8. Finalment, pel que fa a les costes, la Sala Civil també manifesta de manera molt clara que les costes de l'incident de nul·litat van ser imposades a la part adversa, concretament a causa de la seva mala fe processal i pel fet de considerar que aquell procediment havia hagut de dur-se a terme per la manca de diligència de la part agent; que la decisió de la primera instància no va condemnar en costes a cap de les dues parts, exposant que es fa una aplicació més aviat favorable a la recurrent, la qual mitjançant la consignació permet l'enervació de l'acció, fet que, altrament, no li infligeix cap perjudici; i, finalment, en apel·lació, ja que aquesta fase es va dur a terme a iniciativa de la recurrent, la desestimació del seu recurs deriva en la imposició de les costes ocasionades.

3.9. La decisió de la Sala Civil és detallada, tant pel que fa a la seva cronologia, com pel que fa als arguments de les parts, així com pel que fa als seus fonaments jurídics explícits i dona resposta, per tant, des d'aquest punt de vista, a les exigències de motivació reiterades en diverses ocasions per la jurisprudència d'aquest Tribunal. Està clarament fonamentada en Dret i si bé no és del grat de la recurrent, no pot ser qualificada d'il·lògica, d'absurda o d'arbitrària.

3.10. Així doncs, els arguments de la recurrent no aconsegueixen establir que la decisió que impugna hagi pogut vulnerar els seus drets constitucionals establerts a la Constitució i, en particular, els drets reconeguts a l'article 10.

3.11. Cal concloure, per consegüent, que aquest recurs d'empara es presenta com a un recurs de tercera deliberació, desproveït de contingut constitucional, i, per tant, ha de ser declarat inadmissible a tràmit (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2026-66-RE interposat per la representació processal de la Sra. Tetyana Burdak contra la sentència del 3 de juliol del 2026, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, a la Secció Civil 4 de la Batllia, a la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2026.

Pere Pastor Vilanova

President

Víctor Torre de Silva López de Letona

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Joan Manel Abril Campoy

Magistrat